

سواد دیجیتال

Digital Literacy

احمد صدق‌آزاده

یادتان که نرفته است، سواد دیجیتال همان «مهارت استفاده از فناوری‌های دیجیتال» است. البته این را هم باید بگوییم که تعریف سواد دیجیتال تعریفی نسبی است و ممکن است برای هر نسلی متفاوت باشد. اما برای نسل امروز ما هنرچوهای هنرستان همانی بود که در شماره قبل مجله به‌طور مفصل به آن پرداخته شد.

برای خودتان تکالیف دیجیتال تعیین کنید تا بتوانید ابزارهای دیجیتال یا حتی برخط متفاوتی را که ممکن است در آینده شغلی خود از آن‌ها استفاده کنید، آزمایش کنید. انجام این کارها به هنرجوی رشته برق فرصتی می‌دهد که در نرم‌افزارهایی نظیر پرومتوس یا پی‌ال‌سی ۱ و هنرجوی رشته معماری نرم‌افزارهای طراحی دوبعدی و سه‌بعدی‌ای مثل اتوکد و تری‌دی‌مکس، مهارت لازم و موردنیاز بازار کار را، پیش از آنکه وارد آن شود، فرا بگیرد. همچنین، به‌طور مثال هنرجوی رشته شبکه و نرم‌افزار باید بتواند راه‌حل مشکلات برنامه‌نویسی خود و حتی مسائل توسعه شبکه‌ها را در اینترنت، هنگام رویارویی با مشکلات موجود در چارچوب رشته شغلی و بازار کار، کسب کرده باشد.

یکی دیگر از وظایف ما در دنیای دیجیتال، به‌عنوان یک فرد باسواد دیجیتال، این است که قانون حق نشر (کپی‌رایت) را رعایت کنیم. در واقع حق نشر چیزی فراتر از آن علامت © کوچکی است که همیشه آن را در وبگاه‌ها و ابتدا و انتهای فیلم‌ها می‌بینیم. در گذشته، مالکیت معنوی، غالباً به‌صورت امور حقوقی بود و هر کس که حقوقش پایمال می‌شد، به مراجع قضایی مراجعه می‌کرد. اما به دلیل اینکه نهاد قضایی جهانی نتوانست خودش را با سرعت پیشرفت فناوری تطبیق دهد، امروزه بخش قابل‌توجهی از پیگیری‌های مربوطه از طریق سازمان‌های مجازی انجام می‌شوند. پس این هم لازم است که بدانیم دنیای جدید چه روش‌ها و ابزارهایی را جایگزین نهادهای سنتی گذشته کرده است.

مفهوم شبکه این است که چند دستگاه با هم ارتباط داشته باشند؛ مثل شبکه‌های عصبی مغز یا شبکه آبرسانی شهری. در این شبکه، «گره‌ها» هر یک از دستگاه‌های موجود در شبکه‌اند و یال‌ها خط‌های ارتباطی بین آن‌ها. در دنیای دیجیتال، شبکه عبارت است از دو یا چند وسیله دیجیتال که با هم در ارتباط‌اند. به دلیل گسترش فناوری، امروزه در شبکه‌های دیجیتال گره‌ها ممکن است موبایل، تلویزیون هوشمند یا ساعت هوشمند باشند. تنها شرطی که لازم است دستگاهی برای عضویت در

یکی از وظایف ما در دنیای دیجیتال، به‌عنوان یک فرد باسواد دیجیتال، این است که قانون حق نشر (کپی‌رایت) را رعایت کنیم

دلیل

در نسخه وب ۳ اطلاعات و محتوای تولیدشده بر بستر بلاک‌چین در دسترس تمام کاربران قرار می‌گیرد. الان ادعای وجود حریم امن کاربران، به دلیل غیرمتمرکز بودن این بستر (بلاک‌چین)، مطرح است

این‌ها در این جهت است که سواد داشته باشیم؛ سواد دیجیتال، تا جایی که اینترنت و وب با هم اشتباه گرفته نشوند. وب تنها یکی از روش‌هایی است که می‌توان با آن در بستر اینترنت ارتباط برقرار کرد و معمولاً این ارتباط از طریق صفحات وب به‌وسیله استفاده از مرورگرهای وب قابل انجام است. بنابراین، اگر دستگاهی صرفاً خدمات خود را از طریق برنامه کاربردی (اپلیکیشن) ارائه می‌دهد، می‌توانیم بگوییم در «وب» حضور ندارد.

این دو جمله را به یاد داشته باشید:

هر نوع ارتباطی بر بستر وب، حتماً نوعی ارتباط اینترنتی است. اما هر نوع ارتباط اینترنتی الزاماً بر بستر وب نیست.

حالا که این موضوعات وب و اینترنت را بررسی کردیم، انتظار می‌رود وقتی در مورد آینده وب صحبت می‌کنیم، بدانیم که این موضوع کاملاً از آینده اینترنت مستقل است. برای همین است که در پیشرفت‌های وب، شما از نسخه‌های وب ۱ (فقط ابرمتن بدون جذابیت‌های بصری و خدماتی مثل ساختن حساب کاربری و...)، وب ۲ (امکان ساخت صفحات شخصی و تولید محتوا در شبکه‌های اجتماعی و فروشگاه‌های اینترنتی) و وب ۳ می‌شنوید که آخرین نسخه وب است و با خاصیت‌های جدید خود، نسبت به نسخه‌های پیشین، جهش دیگری در دنیای وب ایجاد کرده است.

یک توضیح مختصر در مورد وب ۳ این است که در این نسخه قرار نیست اطلاعات و محتوای تولیدشده توسط شما روی کارسازهای (سرورهای) یک شرکت خاص قرار بگیرند، بلکه اطلاعات بر بستر بلاک‌چین در دسترس تمام کاربران هستند و ادعای وجود حریم امن کاربران به دلیل غیرمتمرکز بودن این بستر (بلاک‌چین) مطرح است.

هنرجوی موفق، در آینده پیش رو، علاوه بر اینکه در حوزه رشته تخصصی خویش سواد دارد، «سواد دیجیتال» هم دارد. او همواره در مقابل نیازمندی‌های زمانه شغلیش مهارتی فناورانه در آستین دارد که به امید خدا پیش‌ران موفقیت وی خواهد بود.

شبکه‌های دیجیتال داشته باشد، این است که بتواند بر اساس دستورالعمل‌های ارتباطی متعارف، با سایر دستگاه‌ها ارتباط برقرار کند. نمی‌خواهم مبحث دستورالعمل (پروتکل) را خیلی بازکنم، اما این را بگوییم که دستورالعمل‌ها معمولاً این قابلیت‌ها را در اختیار وسایل می‌گذارند:

♦ بتوانند به سایر اعضای شبکه اعلام کنند که در شبکه حاضرند.

♦ بتوانند برای سایر اعضای شبکه پیام ارسال کنند و مطمئن شوند که گیرنده پیام را دریافت کرده است یا خیر.

حالا که مفهوم شبکه را فهمیدیم، معنا و مفهوم اینترنت را هم درک می‌کنیم. اینترنت عبارت است از شبکه‌ای از دستگاه‌های الکترونیکی متصل به هم در سراسر جهان که گره‌های موجود در این شبکه، از هر جایی در جهان می‌توانند خدمات یا اطلاعات دریافت کنند. اینترنت یا شبکه محلی نیز زیرمجموعه‌ای از اینترنت است که بین گره‌های محدودی در جهان (معمولاً گره‌های یک ناحیه یا منطقه جغرافیایی) برقرار است.

این موضوع که چندین گره در یک ناحیه جغرافیایی با هم تشکیل یک شبکه محلی را بدهند، به‌شرط آنکه نیازمندی‌هایشان در همین شبکه محلی تأمین شود، بسیار مفید است. چرا که در این صورت نیاز نیست یک پیام، برای دریافت خدمات یا اطلاعات، کل شبکه کره زمین را بپیماید. این مهم هم صرفه‌جویی در زمان و هم هزینه را به دنبال دارد.

ممکن است بگویید این چه بدیهه‌ای است که مطرح می‌کنید. همه

اینترنت عبارت است از شبکه‌ای از دستگاه‌های الکترونیکی متصل به هم در سراسر جهان که گره‌های موجود در این شبکه، از هر جایی در جهان می‌توانند خدمات یا اطلاعات دریافت کنند

سرعتی بخوان